

บทที่ 3 วิธีวิจัย

การวิจัยสหสาขาวิชาชีพของมหาวิทยาลัยนเรศวรโครงการนี้ อยู่ในกลุ่มเรื่อง การพัฒนาสร้างเสริมภูมิคุ้มกันผู้สูงอายุ ซึ่งจำเพาะสำหรับดำเนินการระยะแรก คือ การพัฒนาสร้างเสริมภูมิคุ้มกันผู้สูงอายุ ในชุมชนแบบบูรณาการ ของสหสาขาวิชาอย่างยั่งยืน โดยเน้นการพัฒนาสร้างเสริมภูมิคุ้มกันผู้สูงอายุ ต่อภาวะเรื้อรังในชุมชนแบบบูรณาการของสหสาขาวิชาอย่างยั่งยืน:กรณีศึกษาตำบลท่าโพธิ์ อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก (Enhancing Elderly Immunity against Chronic Conditions: Case Study at Tambon Thapho, Amphur Mueang, Phitsanulok Province (Naresuan University Thapho Elderly Immunity Model, NU-TEIM โดยหวังว่าจะเป็นรูปแบบภูมิคุ้มกันผู้สูงอายุตำบลท่าโพธิ์ของมหาวิทยาลัยนเรศวร หรือ Naresuan University - Thapho Elderly research package for elderly Immunity Model (NU-TEIM) ที่มีความต่อเนื่อง

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยเพื่อสร้างรูปแบบการสร้างเสริมภูมิคุ้มกันผู้สูงอายุประกอบด้วยวิธีวิจัยหลายวิธีดังนี้
 การวิจัยเชิงสำรวจโดยทำสำมะโนประชากรผู้สูงอายุทุกคนในตำบลท่าโพธิ์
 การวิจัยเชิงสำรวจภาวะโรคเรื้อรัง ได้แก่ เบาหวาน ความดันเลือดสูง โรคหลอดเลือดสมอง โรคไต
 การวิจัยปฏิบัติการพัฒนารูปแบบการดูแลผู้สูงอายุที่มีภาวะเรื้อรัง ทั้งการดูแลสุขภาพร่างกาย จิตใจและศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ การเสริมสร้างภูมิคุ้มกันทางจิตใจแก่ผู้ดูแลผู้สูงอายุ รูปแบบการป้องกันผู้สูงอายุ ถูกทอดทิ้ง และการสร้างภูมิคุ้มกันทางเศรษฐกิจครัวเรือนผู้สูงอายุ รวมทั้งการพัฒนาพื้นที่ ภายในครัวเรือน และพื้นที่สาธารณะเพื่อสุขภาพผู้สูงอายุ และรูปแบบการคุ้มครองสิทธิตามกฎหมายของผู้สูงอายุ
 ตูรายละเอียดของระเบียบวิธีวิจัยในแต่ละบท

คำจำกัดความ

1. ผู้สูงอายุ หมายถึง ผู้ที่มีอายุเกิน 60 ปีขึ้นไปและมีสัญชาติไทย ตาม พรบ.ผู้สูงอายุ พ.ศ. 2546
2. ภูมิคุ้มกันของผู้สูงอายุ หมายถึง การที่ผู้สูงอายุและผู้ที่เกี่ยวข้องกับผู้สูงอายุในพื้นที่ตำบลท่าโพธิ์ มีความสามารถในการป้องกันตนเองจากภาวะเรื้อรังและดำรงรักษาคุณภาพชีวิตที่ดีของผู้สูงอายุและครอบครัวโดยนำองค์ความรู้จากสหสาขาวิชา มาประยุกต์ใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดัชนีชี้วัดภูมิคุ้มกันผู้สูงอายุ ได้จากการสำรวจ สุขภาพผู้สูงอายุ ทั้งกาย ใจ สังคม และปัญญา
3. บูรณาการ หมายถึง การนำองค์ความรู้จากศาสตร์ต่างๆมาใช้แก้ปัญหา หรือป้องกันการเกิดภาวะเรื้อรัง โดยไม่จำเพาะเพียงศาสตร์เดียว เป็นการจัดการแบบ converging operations คือนำองค์ความรู้ที่หลากหลาย จัดการกับเป้าหมายอย่างใดอย่างหนึ่ง เพื่อให้เกิดการแก้ปัญหาในหลายมิติ ทำให้การแก้ปัญหานั้นๆ มีความ สมบูรณ์มากที่สุด
4. รูปแบบยั่งยืน หมายถึง มีการใช้ผลของการพัฒนาสร้างเสริมภูมิคุ้มกันผู้สูงอายุต่อภาวะเรื้อรัง ในชุมชนตำบลท่าโพธิ์ อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก อย่างต่อเนื่อง สม่ำเสมอ และเป็นไปในระยะยาวมากกว่า 10 ปี
5. ภาวะเรื้อรัง หมายถึง โรคไตเรื้อรัง โรคหลอดเลือดสมอง โรคความดันโลหิตสูง และโรคเบาหวาน

6. สหสาขาวิชาชีพในบริบทของมหาวิทยาลัยนเรศวร ประกอบด้วย

6.1 สาขาวิทยาศาสตร์การแพทย์ ประกอบด้วยกลุ่มวิชา วิทยาศาสตร์การแพทย์ แพทยศาสตร์ สาธารณสุข เทคนิคการแพทย์ พยาบาลศาสตร์ สังคมศาสตร์การแพทย์ และอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

6.2 สาขาวิศวกรรมศาสตร์และสถาปัตยกรรมศาสตร์ ประกอบด้วยกลุ่มวิชาวิศวกรรมศาสตร์ และเทคโนโลยี พื้นฐานทางวิศวกรรมศาสตร์ วิศวกรรมอุตสาหกรรมวิจัย สถาปัตยกรรมศาสตร์ และอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

6.3 สาขาปรัชญา ประกอบด้วยกลุ่มวิชา ปรัชญา ประวัติศาสตร์ ศิลปกรรม ภาษา ศาสนา และอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

6.4 สาขานิติศาสตร์ ประกอบด้วยกลุ่มวิชา กฎหมายมหาชน กฎหมายเอกชน กฎหมายอาญา กฎหมาย เศรษฐกิจ กฎหมายธุรกิจ กฎหมายระหว่างประเทศ กฎหมายวิธีพิจารณาความ และอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

6.5 สาขารัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ ประกอบด้วยกลุ่มวิชา ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ นโยบายศาสตร์ อุดมการณ์ทางการเมือง สถาบันทางการเมือง ชีวิตทางการเมือง สังคมวิทยาทางการเมือง ระบบ การเมือง ทฤษฎีการเมือง รัฐประศาสนศาสตร์ มติสาธารณะ ยุทธศาสตร์เพื่อความมั่นคง เศรษฐศาสตร์ การเมือง และอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

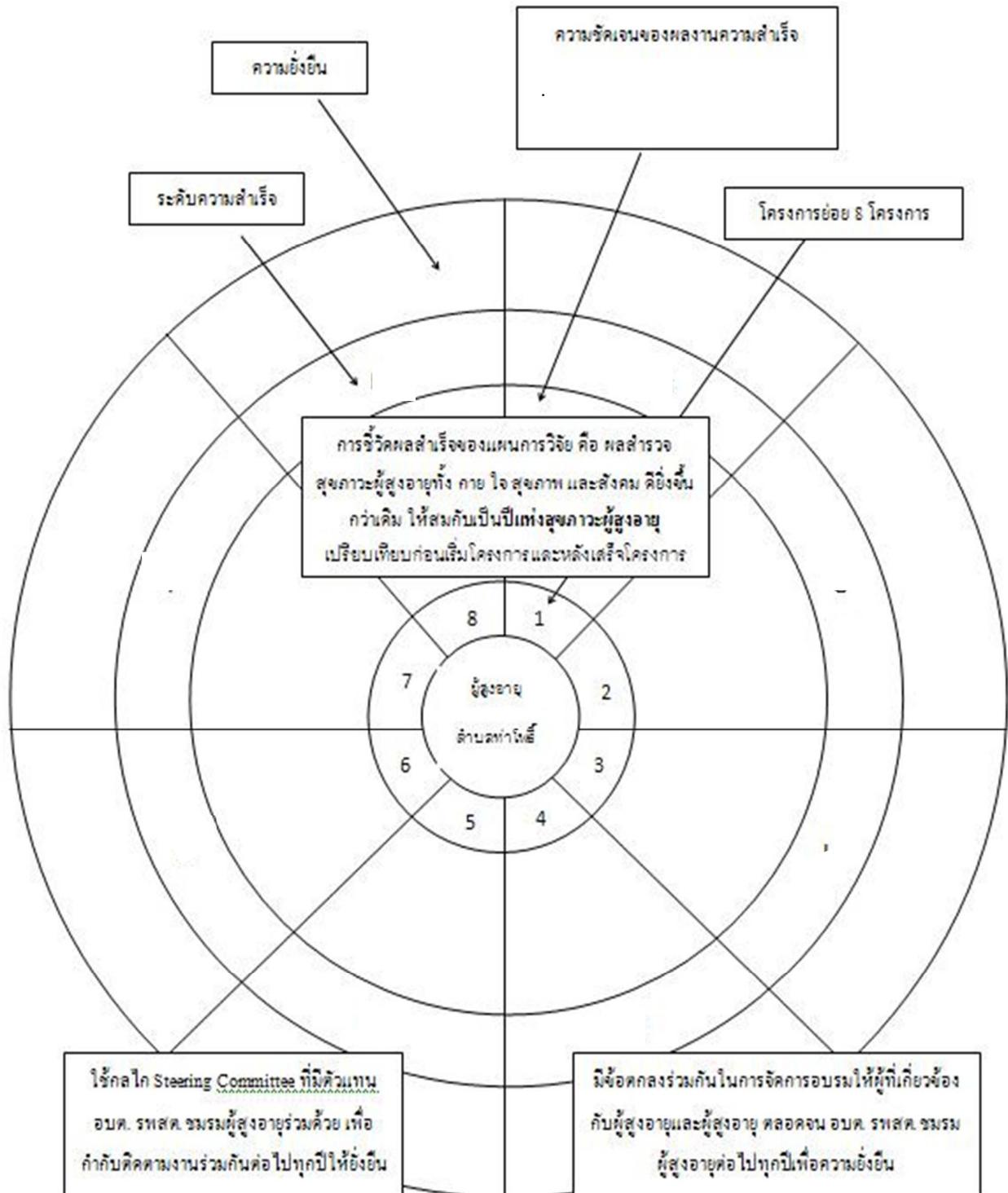
6.6 สาขาเศรษฐศาสตร์ ประกอบด้วยกลุ่มวิชา เศรษฐศาสตร์ พาณิชยศาสตร์ บริหารธุรกิจ การบัญชี และอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

6.7 สาขาสังคมวิทยา ประกอบด้วยกลุ่มวิชา สังคมวิทยา ประชากรศาสตร์ มานุษยวิทยา จิตวิทยาสังคม จิตวิทยาการศึกษา ปัญหาสังคม สังคมศาสตร์ อาชญาวิทยา กระบวนการยุติธรรม มนุษยนิเวศวิทยาและ นิเวศวิทยาสังคม พัฒนาสังคม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิศาสตร์สังคม การศึกษาความเสมอภาคระหว่างเพศ คติชน วิทยา และอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

กลยุทธ์ของรูปแบบการวิจัยยั่งยืน

ในกระบวนการของงบประมาณสนับสนุนการวิจัยครั้งนี้ คณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิของสำนักงาน คณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ แสดงความคาดหวังว่า มหาวิทยาลัยนเรศวรที่ตั้งอยู่ใกล้กับชุมชน ควรมีความสัมพันธ์ ด้านการวิจัยที่ใกล้ชิดกับชุมชน สร้างความรู้จากประชากรกลุ่มตัวอย่างในชุมชน และนำความรู้ที่กลับไปพัฒนา สุขภาพชุมชนได้ในระยะยาว

คณะผู้วิจัยเห็นชอบที่จะดำเนินการวิจัยให้เป็นไปตามความคาดหวัง จึงได้ปรับกลยุทธ์การวิจัยปฏิบัติการ ให้เกิดความใกล้ชิดระหว่างมหาวิทยาลัยกับชุมชน โดยมีคณะกรรมการกำกับทิศการวิจัย ประกอบด้วย ผู้ทรงคุณวุฒิ รองอธิการบดีฝ่ายวิจัย นายแพทย์สาธารณสุขจังหวัด ผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล และนายกองค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อบอกความคาดหวังจากงานวิจัยและติดตามความคืบหน้า ตลอดจนช่วยให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่เป็นผลดีต่อการสร้างเสริมภูมิคุ้มกันด้านสุขภาพของผู้สูงอายุ

รูปที่ 3.1 ภาพความชัดเจนของผลงานและความยั่งยืนของวิจัยของผู้สูงอายุ

การพัฒนาการสร้างเสริมภูมิคุ้มกันต่อโรคไตเรื้อรังและโรค
หลอดเลือดสมองสองให้กับผู้สูงอายุในชุมชนแบบบูรณาการ
ของสหสาขาวิชาอย่างยั่งยืน : กรณีศึกษา ตำบลท่าโพธิ์
อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก (Thapoo Model)

สาเหตุ ที่มาของโครงการ (ปัญหา)

สำรวจ เจาะลึก ถึงสภาพปัญหา
เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา

ได้ข้อมูลมาริเคราะห์
Data Analysis

พิจารณา มาตรการ แนวทางแก้ไข โดยจัดทำดัชนีชี้วัด และ
ความสำเร็จในภาพรวมให้ชัด ได้แก่
- อัตราผู้สูงอายุเป็นโรคไตเรื้อรังและโรคหลอดเลือดสมองลดลง
ไม่ต่ำกว่า 5%

ภูมิคุ้มกันทางสิ่งแวดล้อมจาก
ที่อยู่อาศัย

ภูมิคุ้มกันทางสิ่งแวดล้อมจาก
พื้นที่กิจกรรมสาธารณะ

ภูมิคุ้มกันทางจิตใจจาก
ครอบครัว

ภูมิคุ้มกันทางกายจากผู้ดูแล

สามารถบรรลุ
วัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ได้
โดย การเสริมสร้าง
ภูมิคุ้มกันในด้านต่างๆ

ภูมิคุ้มกันทางกฎหมาย

ภูมิคุ้มกันทางเศรษฐกิจจาก
ความสามารถในการพึ่งตนเอง

ภูมิคุ้มกันทางกายและจิตใจ
จากการส่งเสริมสุขภาพตนเอง
และภาวะเฝ้าระวังการก่อกวน

ภูมิคุ้มกันทางกายโดยการ
เสริมสร้างสมรรถนะกาย

รูปที่ 3.2 กรอบแนวคิด

จริยธรรมการวิจัย

คณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ มหาวิทยาลัยนเรศวร (เลขที่290/56/วันที่ 9เมษายน 2557)อนุมัติให้ทำวิจัยในกลุ่มผู้สูงอายุที่มีความเปราะบางและเก็บตัวอย่างชีววัตถุแบบรูกลับ

คำสำคัญ (keywords)

ภูมิคุ้มกันผู้สูงอายุ โรคไตเรื้อรัง โรคหลอดเลือดสมอง ภาวะพึ่งพา การทอดทิ้ง พื้นที่อาศัย สิทธิทางกฎหมาย ความรับผิดชอบอย่างสมเหตุสมผล รูปแบบที่ยั่งยืน ท่าโพธิ์ พิษณุโลก

Elderly immunity, Chronic kidney disease, Stroke, Physically dependent, Abandonment, Residential area, Legal rights, Accountability for reasonableness, Sustainable model, Thapho Phitsanulok